

**ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIO BŪKLĖS
2009 METŲ SAUSIO–KOVO MĖN. APŽVALGA**

Žemės ūkio produktų gamyba, supirkimas, kainos

Statistikos departamento duomenimis 2009 m. sausio–kovo mėn., lyginant su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu, gyvulių ir paukščių (gyvojo svorio) paskersta 8 proc. mažiau, pieno primelžta 2 proc. mažiau, kiaušinių surinkta 6 proc. mažiau.

**Žemės ūkio produktų gamyba ir supirkimas visuose ūkiuose
sausio–kovo mėn., tūkst. t**

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2009 m. lyginant su 2008 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
G a m y b a				
Paskersta gyvulių ir paukščių (gyvojo svorio)	82	78	72	-8
Primelžta pieno	568	567	558	-2
Surinkta kiaušinių, mln. vnt.	266	242	228	-6
S u p i r k i m a s				
Grūdai	98	305,8	470,9	54
Bulvės	2,7	7,9	10,8	36
Daržovės	5,8	14,4	14,5	1
Vaisiai	1,1	1,5	3,0	98
Gyvuliai ir paukščiai (gyvojo svorio)	64,4	59,8	53,0	-12
(skerdenos svorio)	41,3	38,8	34,2	-12
Natūralus pienas	262,6	268,1	260,5	-3
Kiaušiniai, mln. vnt.	120,1	120,3	117,7	-2

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

2009 m. sausio–kovo mėn. grūdų supirkta 54 proc., bulvių – 36 proc. daugiau, lyginant su 2008 m. sausio–kovo mėn. Gyvulių ir paukščių (skerdenos svorio) supirkta 34,2 tūkst. t arba 12 proc. mažiau, iš jų: galvijų supirkta 3 proc. mažiau, kiaulių – 26 proc. mažiau, paukščių – 4 proc. mažiau nei pernai. Natūralaus pieno supirkta 3 proc. mažiau.

Statistikos departamento duomenimis žemės ūkio produktų supirkimo kainos 2009 m. I ketvirtį, lyginant su 2008 m. I ketvirčiu, sumažėjo 27 proc., nes augalininkystės produktų supirkimo kainos sumažėjo 33,6 proc., o gyvulių ir gyvulininkystės produktų – 23 proc.

2009 m. kovo mėn., lyginant su 2009 m. vasario mėn., žemės ūkio produktų supirkimo kainos sumažėjo 0,2 proc., nes gyvulių ir gyvulininkystės produktų sumažėjo 3,5 proc., o augalininkystės produktų kainos padidėjo 3,8 proc.

Užsienio prekyba žemės ūkio ir maisto produktais

Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis 2009 m. sausio–kovo mėn., lyginant su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu, Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksportas sumažėjo 4,9 proc., importas – 16,6 proc. Nors žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė ir sumažėjo, teigiamas prekybos balansas sudarė 268,8 mln. Lt. Žemės ūkio ir maisto produktų eksportuota už 1,85 mlrd. Lt, kas sudarė beveik 20 proc. viso Lietuvos eksporto.

Lietuvos užsienio prekyba žemės ūkio ir maisto produktais, mln. Lt

Rodikliai	2008 m. sausis–kovas	2009 m. sausis–kovas	2009 m. lyginant su 2008 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
Eksportas	1 949,4	1 853,9	-4,9
Importas	1 901,5	1 585,0	-16,6
Balansas	47,8	268,8	5,6 k.
Apyvarta	3 850,9	3 438,9	-10,7

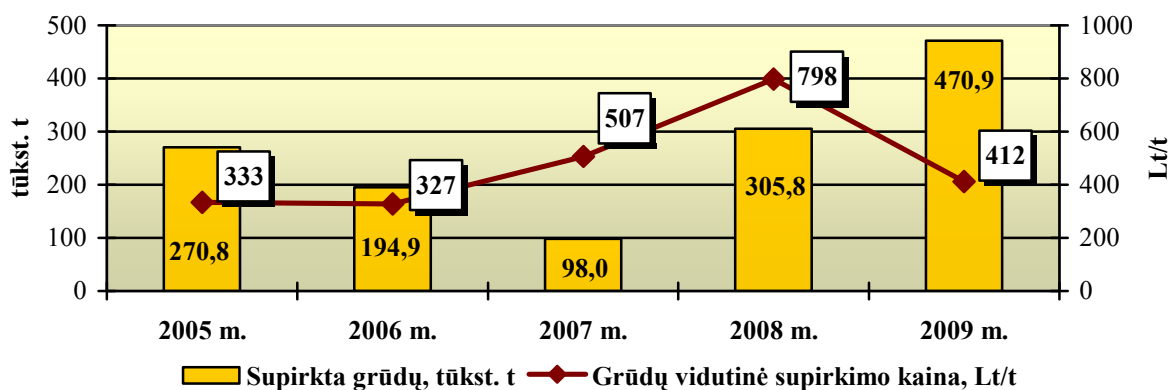
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

Pagrindinės Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksporto rinkos – Rusija (25,4 proc.), Latvija (15,7 proc.), Vokietija (7,9 proc.).

Grūdų sektorius

Statistikos departamento duomenimis 2009 m. sausio–kovo mėn. iš šalies augintojų nupirkta 470,9 tūkst. t pernykščio derliaus grūdų už 194 mln. Lt. Grūdų supirkimas, lyginant su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 54 proc. (165,1 tūkst. t), tačiau vidutinės supirkimo kainos sumažėjo 48 proc. arba 386 Lt/t. Beveik du trečdalius supirkto kiekio sudarė ūkininkų ir šeimos ūkiuose išauginti grūdai.

Grūdų supirkimas ir supirkimo kainos sausio–kovo mėn.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

Kadangi dėl didelės grūdų pasiūlos rinkoje susiklostė augintojams nepalankios, ypač miežių, supirkimo kainos, pradėta taikyti rinkos reguliavimo priemonė – intervencinis pirkimas. Nuo intervencinio periodo pradžios, t. y. 2008 m. lapkričio 1 d. iki 2009 m. kovo 31 d. intervencijai pasiūlyta 39,4 tūkst. t miežių. Pažymėtina, kad grūdų intervencinis pirkimas vyksta ir kitose ES šalyse. Iš viso ES šalyse intervencijai pasiūlyta per 1 mln. t grūdų, daugiausiai miežių ir kukurūzų.

Grūdų išvežimas iš Lietuvos kol kas nemažėja. Per š. m. sausio–kovo mėn. iš Lietuvos išvežta 433,8 tūkst. t įvairių rūšių grūdų arba 71 proc. daugiau, lyginant su praėjusiais metais. Įvertinus grūdų eksporto ir jų suvartojimo vidaus rinkoje eigą, darytina prielaida, kad perteklinių grūdų atsargų iki 2009 metų derliaus pradžios būti neturėtų.

ES Komisijos duomenimis 2009 metų derlius ES šalyse gali sudaryti 287–294 mln. t, t. y., lyginant su 2008 m., gali sumažėti 5–7 proc. ES prognozuoja, kad grūdų eksporto–importo balansas

išliks teigiamas, tradiciškai kviečių ir miežių importuotojai būtų Šiaurės Afrikos valstybės. Mažesnis derlius prognozuojamos Rusijoje, JAV.

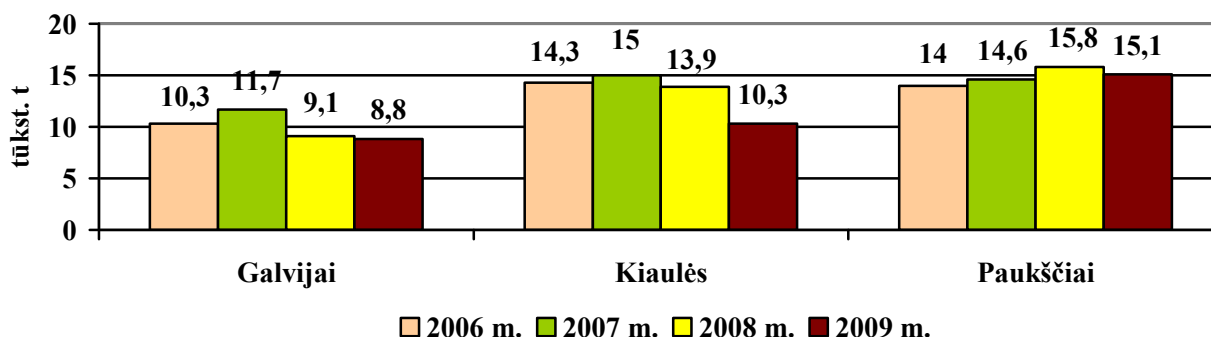
Lietuvoje kasmet grūdinais augalais apsėjama (įskaitant ankštines) apie 1,1 mln. ha. Žieminių javų (kviečių, rugių, miežių) 2009 m. derliui pasėta 517,4 tūkst. ha arba 12 proc. daugiau, lyginant su 2008 m. Žieminių rapsų pasėta 95,1 tūkst. ha arba 45 proc. daugiau. Vasarinių javų plotas 2009 m. derliui gali sudaryti 550–600 tūkst. ha, tačiau galutiniai duomenys paaiškės pasibaigus deklaravimo laikotarpiui.

Miltų ir kruopų gamyba š.m. I ketvirtį, palyginus su 2008 m. I ketvirčiu, sumažėjo apie 11 proc.

Mėsos sektorius

Statistikos departamento duomenimis 2009 m. I ketvirtį Lietuvoje įmonių supirktų ir paskerstų galvijų, kiaulių ir paukščių skerdenos svoris sudarė 34,2 tūkst. t (gyvojo sv. – 53 tūkst. t) arba 12 proc. mažiau nei 2008 m. I ketvirtį, kai skerdenos svoriu buvo supirkta 38,8 tūkst. t. Šiomet, kaip ir pernai, toliau mažėja gyvulių supirkimas, o paukščių supirkimas pradėjo mažėti tik šiemet. Galvijų supirkta 8,8 tūkst. t (gyvojo sv. – 18,1 tūkst. t) arba 3 proc. mažiau, kiaulių supirkta 10,3 tūkst. t (gyvojo sv. – 14,3 tūkst. t) arba 26 proc. mažiau, o paukščių – 15,1 tūkst. t (gyvojo sv. – 20,5 tūkst. t) arba 4 proc. mažiau nei 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu.

**Supirkta ir paskersta gyvulių ir paukščių pagal rūšis
sausio-kovo mėn., tūkst. t skerdenos sv.**

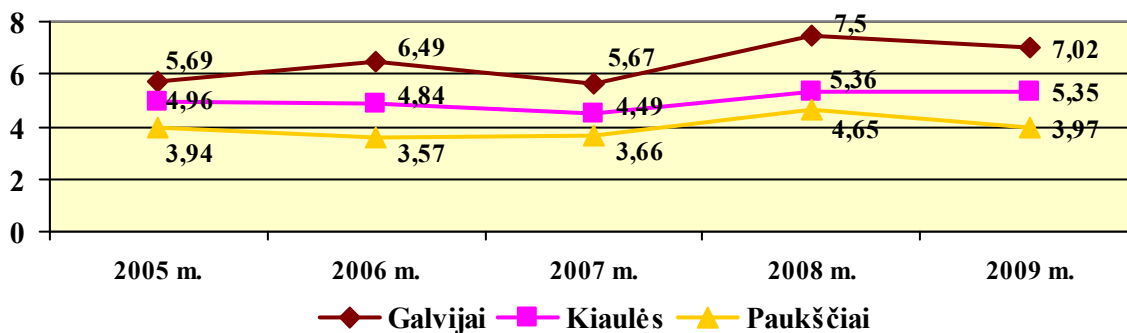

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje I ketvirtį buvo 6 proc. mažesnės nei praėjusiais metais ir sudarė 70 proc. vidutinės ES kainos. Šiomet jos buvo 7,02 Lt už kg skerdenos, tuo tarpu 2008 m. – 7,50 Lt/kg. Už bulių skerdenos kilogramą mokama vidutiniškai apie 70 proc. europinės kainos, už telyčių – 77 proc., o už karvių – 66 proc. Tuo tarpu 2008 m. I ketvirtį Lietuvoje mokamos kainos už galvijienos skerdenos kilogramą sudarė kiek didesnę dalį vidutinės ES kainos – už bulius ir telyčias buvo mokama 77 proc., už karves – 68 proc. europinės kainos.

Kiaulių supirkimo vidutinė kaina š. m. I ketvirtį, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, beveik nesiskyrė ir buvo 5,35 Lt už kg skerdenos, kai pernai – 5,36 Lt/kg. Lyginant su vidutine ES kaina, I ketvirtį Lietuvoje buvo mokama 12 proc. daugiau.

Gyvulių ir paukščių vidutinės supirkimo kainos sausio–kovo mėn.,
Lt/kg skerdenos sv.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

Tačiau, net ir esant aukštesnei supirkimo kainai Lietuvoje, gyvų kiaulių eksportas didėja. 2009 m. per pirmus du mėnesius, lyginant su 2008 m. tuo pat laikotarpiu, eksportuota 70,4 tūkst. kiaulių, tai 58 proc. daugiau, nei 2008 m. Iš jų kiaulių, sveriančių daugiau nei 50 kg, eksportas padidėjo 24 proc., t. y. išvežta 54,2 tūkst. Tačiau net ir didėjant gyvų kiaulių eksportui, šių metų pradžioje kiaulienos importas mažėjo: sausio–vasario mėn. kiaulienos importuota 9,9 tūkst. t, t. y. 8 proc. mažiau, lyginant su 2008 m. atitinkamu laikotarpiu. Sumažėjus kiaulienos kiekiui, skerdyklos ir mėsos perdirbimo įmonės vis mažiau panaudoja savo gamybinius pajėgumus.

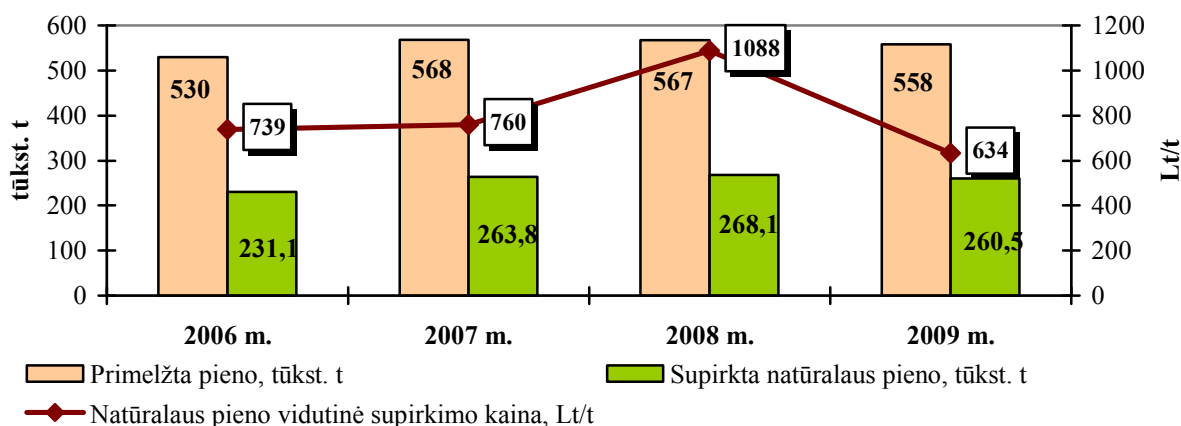
Š. m. I ketvirtį paukščių skerdenėlių kaina sumažėjo net 15 proc. ir buvo 3,97 Lt už kg, tuo tarpu pernai atitinkamu laikotarpiu buvo 4,65 Lt/kg.

Gyvulių registro duomenimis 2009 m. I ketvirtį išvežta 20,9 tūkst. veršelių. Lyginant su 2008 m. I ketvirčiu, jų eksportas sumažėjo 13 proc. Nors šiemet, kaip ir pernai, veršelių eksportas kiek mažėja, tačiau galvijų banda nedidėja ir 2009 m. balandžio 1 d. Lietuvoje buvo laikoma 747,3 tūkst. galvijų arba 3,7 proc. mažiau nei 2008 m. balandžio 1 d., kai jų buvo 776 tūkst.

Pieno sektorius

Pieno supirkimas ir supirkimo kainos. 2009 m. sausio–kovo mėn. supirkta 260,5 tūkst. t natūralaus pieno, arba 3 proc. mažiau negu per 2008 m. atitinkamą laikotarpį.

Pieno gamyba ir supirkimas Lietuvoje sausio-kovo mėn.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

Pieno supirkimo kaina sausio–kovo mėn. siekė 634 Lt/t ir buvo 42 proc. mažesnė už 2008 m. to laikotarpio vidutinę natūralaus pieno kainą (1088 Lt/t).

Nuo 2008 m. pradžios prasidėjęs pieno supirkimo kainų mažėjimas tęsėsi toliau. Vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina 2009 m. kovo mėn. buvo 594 Lt/t, arba 6,8 proc. mažesnė nei 2009 m. vasarį.

Žaliavinio pieno importas. 2009 m. sausio–kovo mėn. importuota perdirbimui 34,6 tūkst. t pieno, 17,5 proc. mažiau, lyginant su 2008 m. sausio–kovu. Importuoto pieno perdirbimas sudarė 11,7 proc. viso perdirbto pieno Lietuvoje.

Bendrosios nacionalinės pardavimo perdirbti pieno kvotos vykdymas. Per 2008–2009 kvotos metus bendroji nacionalinė pieno pardavimo perdirbti kvota buvo įvykdyta 84 proc. (2007–2008 kvotos metais kvotos įvykdymas – 85 proc.).

Pieno gaminių gamyba. 2009 m. sausį–kovą, lyginant su 2008 m. atitinkamu laikotarpiu, Lietuvos pieno perdirbimo įmonės perdirbo 5 proc. mažiau pieno. 2009 m. I ketvirtį, lyginant su 2008 m. I ketvirčiu, sumažėjo pieno konservų, tepijų pieno riebalų, fermentinių sūrių, geriamojo pieno gamyba. Daugiau nei 2008 m. I ketvirtį pagaminta lieso pieno ir pasukų miltelių, sviesto, šviežių sūrių ir varškės, grietinėlių.

Pieno produktų pardavimai vidaus rinkoje ir eksportas. 2009 m. I ketvirtį parduota pieno produktų už 449,9 mln. Lt arba 12 proc. mažiau, lyginant su 2008 metų atitinkamu laikotarpiu. 54 proc. visų pardavimų sudarė pardavimai vidaus rinkoje, kurie 2009 m. I ketvirtį sumažėjo 10,7 proc. (vertine išraiška). Vidaus rinkoje parduotų pieno gaminių kiekiai pakito neženkliai: daugiau parduota sūrio, rauginto pieno produktų, mažiau – geriamojo pieno, grietinėlių. 2009 m. kovą įmonių vidaus rinkoje parduodamų pieno gaminių kainos buvo apie 11 proc., mažmeninės kainos – apie 4,8 proc. mažesnės negu prieš metus.

2009 m. I ketvirtį eksportuota pieno produktų už 207,8 mln. Lt arba 13,2 proc. mažiau, lyginant su 2008 m. I ketvirčiu. Toliau tęsėsi nuo 2007 m. pabaigos prasidėjęs pieno produktų eksporto kainų kritimas. Pieno produktų eksporto kainos kovą, lyginant su 2008 m. kovu, sumažėjo 17 proc. Pieno gaminių eksporto kainos 2009 m. balandį šiek tiek stabilizavosi, tačiau labai žemame lygyje. Grietinėlių, lieso pieno miltelių, išrūgų miltelių, laktozės kaina yra mažesnė net ir už 2005–2006 m. kainas.

Kainų problemos. 2008 m. prasidėjusi pasaulinė finansų krizė stipriai palietė Lietuvos pieno ūkį. Per 2009 m. I ketvirtį pieno gamintojų pajamos už parduotą pieną sumažėjo 128 mln. Lt (43,6 proc.), lyginant su 2008 m. I ketvirčiu. Sumažėjusios pieno supirkimo kainos nepadengia pieno gamybos kaštų, kurie pastaraisiais metais labai išaugo. Ypač sunkioje padėtyje yra atsidūrę ūkininkai, kurie vykdo ūkių modernizavimo projektus, dalyvauja ES remiamose ūkių modernizavimo programose. Dėl finansų krizės bankų paskolų palūkanų normos padidėjo apie 4 procentinius punktus (metinė paskolų litais palūkanų norma siekia apie 11 proc.).

Pasaulinės pieno gaminių kainos 2009 m. balandį šiek tiek stabilizavosi. Daugelyje ES šalių šių produktų kainos yra žemiau intervencinės kainos lygio. Nepaisant sumažėjusių pieno gaminių eksporto kainų, pieno produktų paklausa vis dar išlieka vangiai.

Sumažėjus pieno produktų paklausai, pieno gaminių likučiai kaupiasi įmonių sandėliuose, iššaldydami apyvartines lėšas. Dėl šių priežasčių kai kurios įmonės jau negali teisės aktų nustatyta tvarka atsiskaityti su pieno gamintojais (pieno perdirbimo įmonių pradelstos skolos pieno gamintojams 2009 m. balandžio 1 d. siekė 2,3 mln. Lt).

Žemės ūkio ministerija, siekdama sustiprinti pieno gamintojų galias rinkoje, aktyvina pieno gamintojus gaminti pieno produktus ir savo produkciją realizuoti tiesiogiai iš ūkio. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba supaprastino pieno ir pieno gaminių pardavimo tiesiogiai iš ūkių reikalavimus. Ūkininkai skatinami parduoti žalią pieną ir pieno produktus ūkininkų turguose ar kitose prekyvietėse. Be to, sudarytos sąlygos pieno gamintojams prekiauti žaliu pienu prekybos tinkluose. Ūkininkai skatinami dalyvauti konkursuose parduodant produktus viešosioms įstaigoms (ligoninėms, mokykloms, kalėjimams ir kt.). Žemės ūkio ministerijos tinklalapyje www.zum.lt sukurta nauja rubrika „Kam reikia pieno, vaisių ir daržovių?“. Joje paskelbta detalesnė informacija apie pieno ir pieno produktų, vaisių ir daržovių pirkimą pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą. Žemės ūkio ministerija pritaria pieno perdirbimo cechų kūrimui pieno gamybos ūkiuose. Ministerija deda pastangas, kad artimiausiu metu galėtų būti teikiama investicinė parama kuriant pieno perdirbimo cechus ūkiuose. Visos šios priemonės leistų pieno gamintojams turėti daugiau laisvės pasirenkant pieno realizavimo būdą ir duotų daugiau finansinės naudos.

Rinkos reguliavimo priemonių įgyvendinimas. Siekiant stabilizuoti situaciją pieno rinkoje, Lietuvos įmonės naudojami ES pieno rinkos reguliavimo priemonėmis:

- 2009 m. kovą į intervencinius sandėlius nupirkta 308 t sviesto, 1 714 t lieso pieno miltelių;
- iki 2009 m. balandžio išduota eksporto licencijų, pagal kurias numatoma eksporto kompensacijų suma 5 mln. Lt (eksporto subsidijų mokėjimas atnaujintas 2009 m. sausio 22 d. ES Komisijos reglamentu Nr. 57/2009);
- privačiuose sandėliuose saugoma 21 t sviesto.

Maisto produktų ir gėrimų gamyba

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis 2009 m. sausio–kovo mėn., lyginant su 2008 m. sausio–kovo mėn., visų maisto produktų ir gėrimų pramonės šakų gamybos apimtys mažėjo. Kai kuriose pramonės šakose gamyba sumažėjo nežymiai, išskyrus alkoholinių gėrimų pramonę: degtinės bei likerio gaminių gamyba sumažėjo 43 proc., o putojančių vynuogių vyno gamyba krito net 81 proc. Maisto produktų ir gėrimų pramonės gamybos apimčių sumažėjimui nemažą įtaką turi bendras Lietuvos ekonomikos nuosmukis.

Paruoštų arba konservuotų produktų iš daržovių ir vaisių (be sulčių ir pomidorų padažų) 2009 m. sausio–kovo mėn. pagaminta 1,2 proc., mažiau nei 2008 m. per tą patį laikotarpį. Nekoncentruotų

vaisių ir daržovių sulčių gamyba sumažėjo 28,6 proc., tačiau obuolių sulčių pardavimai padidėjo 7,4 karto, jų eksportas išaugo 49 kartus.

Acto gamyba per 2009 m. sausio–kovo mėn. sumažėjo 7,5 proc., tačiau jo pardavimai padidėjo 21,6 proc. dėl 6 kartus išaugusio eksporto.

2009 m. I ketvirtį, lyginant su 2008 m. I ketvirčiu, pagaminta ir parduota mažiau visų grupių alkoholinių ir nealkoholinių gėrimų. Darytina išvada, kad tai įtakojo bendra blogėjanti šalies ekonominė situacija ir galima lyginti tik mažėjimo dydžius. Nealkoholinių gėrimų gamyba sumažėjo nuo 6 iki 15 proc., pardavimas apie 15 proc., pardavimas Lietuvoje nuo 10 iki 22 proc.

Skirtingų alkoholinių gėrimų grupių gamyba ir pardavimai mažėjo nevienodai. Be bendros blogėjančios ekonominės situacijos, įtakos galėjo turėti ir nuo 2009 m. sausio 1 d. netolygus akcizų tarifų padidėjimas skirtingoms alkoholinių gėrimų grupėms. Iš alkoholinių gėrimų mažiausiai krito alaus gamyba – tik 8 proc., jo parduota 11 proc. mažiau. Fermentuotų gėrimų pagaminta 20 proc. mažiau, parduota 18 proc. mažiau, iš to kiekio Lietuvoje parduota 26 proc. mažiau. Šios grupės putojančių fermentuotų gėrimų kategorijos gėrimų pagaminta 35 proc. daugiau. Tai vieninteliai gėrimai, kurių pagaminta daugiau. Putojančių fermentuotų gėrimų parduota 18 proc. daugiau, tačiau iš to kiekio, lyginant su 2008 m. I ketvirčiu, Lietuvoje parduota 12 proc. mažiau, nes 38 proc. šių gėrimų eksportuota. Spiritinių gėrimų gamyba sumažėjo 43 proc., pardavimas – 36 proc. Putojančio vyno gamyba sumažėjo net 81 proc., pardavimas virš 50 proc.

2009 m. I ketvirtį, lyginant su 2008 m. I ketvirčiu, pagaminta 31 proc. mažiau neskrudinto salyklo, tačiau iš viso realizuota tik 3 proc. mažiau, o vidaus rinkoje realizuota net 45 proc. daugiau. Skrudinto salyklo pagaminta 32 proc. mažiau, tačiau realizuota 4 proc. daugiau.

2009 m. I ketvirtį Lietuvos cukraus gamintojai pardavė 24,2 tūkst. t baltojo cukraus. Iš jų 15 tūkst. t pardavė Lietuvos vartotojams ir 9,2 tūkst. t – ES vartotojams. Lyginant su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, Lietuvos cukraus fabrikų pardavimai padidėjo 9,3 proc. Dėl lietuviško cukraus konkurencingumo ir kokybės cukraus pardavimai į kitas ES šalis išaugo 57 proc.

2009 m. I ketvirtį vidutinė mažmeninė cukraus kaina buvo 3,22 Lt/kg. Lyginant su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, mažmeninė cukraus kaina išliko tame pačiame lygyje. Cukraus gamintojų vidutinė cukraus pardavimo kaina 2009 m. I ketvirtį buvo 1,99 Lt/kg, lyginant su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, cukraus gamintojų pardavimo kaina sumažėjo 4,5 proc.

Margarino gamyba 2009 m. sausio–kovo mėn. sumažėjo 13,8 proc. Gamybos mažėjimą sąlygojo sumažėjusi margarino paklausa Lietuvos rinkoje – jo parduota 16,4 proc. mažiau nei 2008 m. per tą patį laikotarpį. Taip pat sumažėjo ir eksportas – 37,4 proc. Majonezo gamyba 2009 m. per analizuojamąjį laikotarpį sumažėjo nežymiai – 2,6 proc.

Miltinės ir cukrinės konditerijos gaminių gamyba bendrai 2009 m. sausio–kovo mėn. sumažėjo 16,5 proc. Daugumos miltinės bei cukrinės konditerijos gaminių atskirų produktų grupių gamybos apimtys ir pardavimai sumažėjo nuo 15 iki 30 proc. Tačiau kai kurių gaminių iš šokolado ir kakavos produktų grupės gamyba padidėjo.

2009 m. sausio–kovo mėn. duonos ir pyrago kepinių gamyba sumažėjo 7,3 proc. Iškepta mažiau ruginės bei kitos duonos – 6,3 proc., pyrago kepinių – 11,3 proc. Duonos–pyrago kepinių gamybos bei vartojimo sumažėjimui turėjo įtakos per pastarąjį laikotarpį padidėjusios jų kainos. Per praėjusius metus bei šių metų I ketvirtį duonos ir pyrago gaminiai pabrango daugiau nei 20 proc. Grūdų kainų kilimas pasaulio ir ES šalių rinkose pastaraisiais metais turėjęs nemažos įtakos grūdų brangimui ir Lietuvoje, yra viena iš pagrindinių priežasčių, nulėmusių duonos–pyrago kepinių mažmeninių kainų padidėjimą.

Kviečių krakmolo gamyba per 2009 m. analizuojamąjį laikotarpį sumažėjo 10 proc. Gamybos sumažėjimui įtakos turėjo bendras rinkų nuosmukis, kuris neaplenkė ir popieriaus gamybos sektoriaus, kuriam daugiausia ir buvo parduodamas kviečių krakmolas.

Pagrindinių maisto pramonės gaminių gamyba

Gaminių pavadinimas	Mato vnt.	Pagaminta sausio–kovo mėn.		2009 m. lyginant su 2008 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
		2008 m.	2009 m.	
Paruošti arba konservuoti produktai iš daržovių ir vaisių (be sulčių ir pomidorų padažų)	tūkst. t	5,1	5,1	0,0
Vaisių ir daržovių sultys	mln. l	2,8	2,0	-28,6
Majonezas	tūkst. t	3,9	3,8	-2,6
Margarinas	tūkst. t	2,9	2,5	-14
Krakmolas (kviečių)	tūkst. t	16,1	14,5	-9,9
Duona ir pyrago gaminiai	tūkst. t	41,1	38,1	-7,3
Konditerijos gaminiai	tūkst. t	12,1	10,1	-16,5
Actas	tūkst. dal	34,8	32,2	-7,5
Degtinės bei likerio gaminiai	tūkst. dal alc 100%	353,7	200,9	-43,2
Putojantis vynuogių vinas	tūkst. dal	111,4	21,4	-80,8
Alus	mln. dal	6,0	5,5	-8,3
Natūralūs mineraliniai ir aeruoti vandenys	mln. dal	4,3	3,9	-9,3
Nealkoholiniai gėrimai	mln. dal	3,0	2,8	-6,7
Salyklas (neskrudintas)	tūkst. t	22,3	15,5	69,5

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2009.

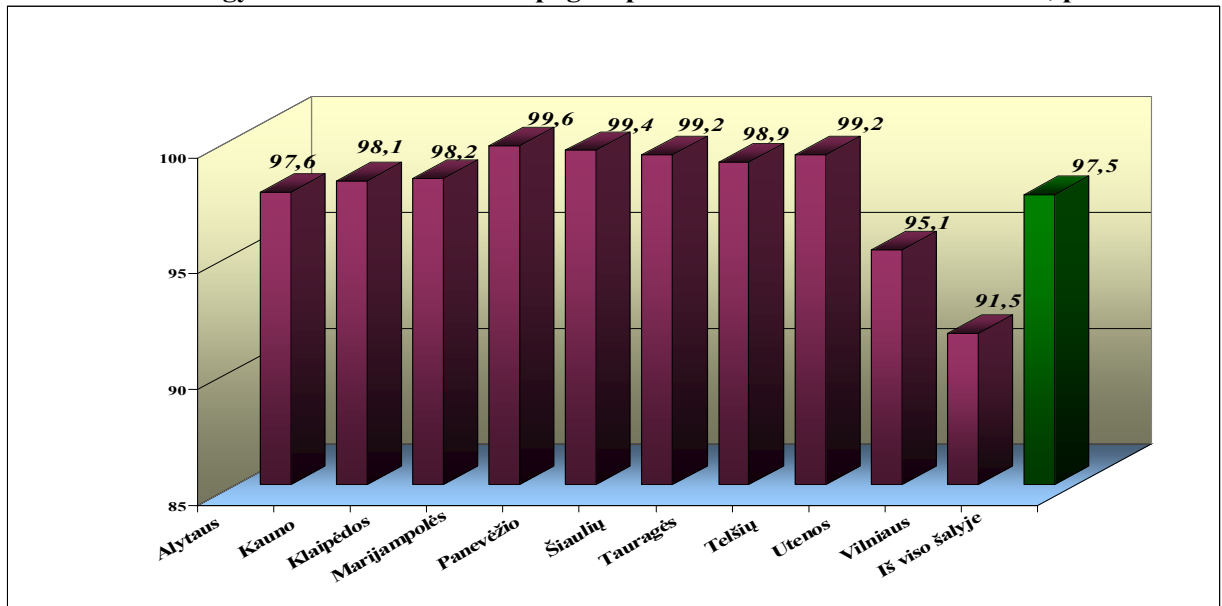
Piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimas Lietuvoje iki 2009 m. balandžio 1 d.

Nuo žemės reformos pradžios iki 2009 m. balandžio 1 d. per 721 tūkst. piliečių atkurtos nuosavybės teisės į 4 mln. ha žemės. Tai sudaro 97,5 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto, į kurį pateikti visi nuosavybės teisę įrodantys ir giminystės ryšį su turėtos žemės savininku patvirtinantys dokumentai. Iš viso kaimo vietovėse nuosavybės teisės dar neatkurtos į 99,7 tūkst. ha žemės ar miško plotą.

Piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo darbai per šių metų I ketvirtį sparčiausiai vyko Vilniaus ir Utenos apskrityse. Nuosavybės teisių atkūrimo pagal plotą procentas Vilniaus apskrityje padidėjo 0,4 punkto, o Utenos apskrityje – 0,3 punkto. Pagal rajonus nuosavybės teisių atkūrimo darbai sparčiausiai vyko Vilniaus rajone – nuosavybės teisių atkūrimo pagal plotą procentas per ketvirtį padidėjo 1,7 punkto, Ignalinos rajone – 0,9 punkto, Lazdijų rajone – 0,4 punkto ir Anykščių rajone – 0,4 punkto.

Piliečių nuosavybės teisių atkūrimas į žemę, mišką ir vandens telkinius kaimo gyvenamosiose vietovėse pagal apskritis iki 2009 m. balandžio 1 d., proc.

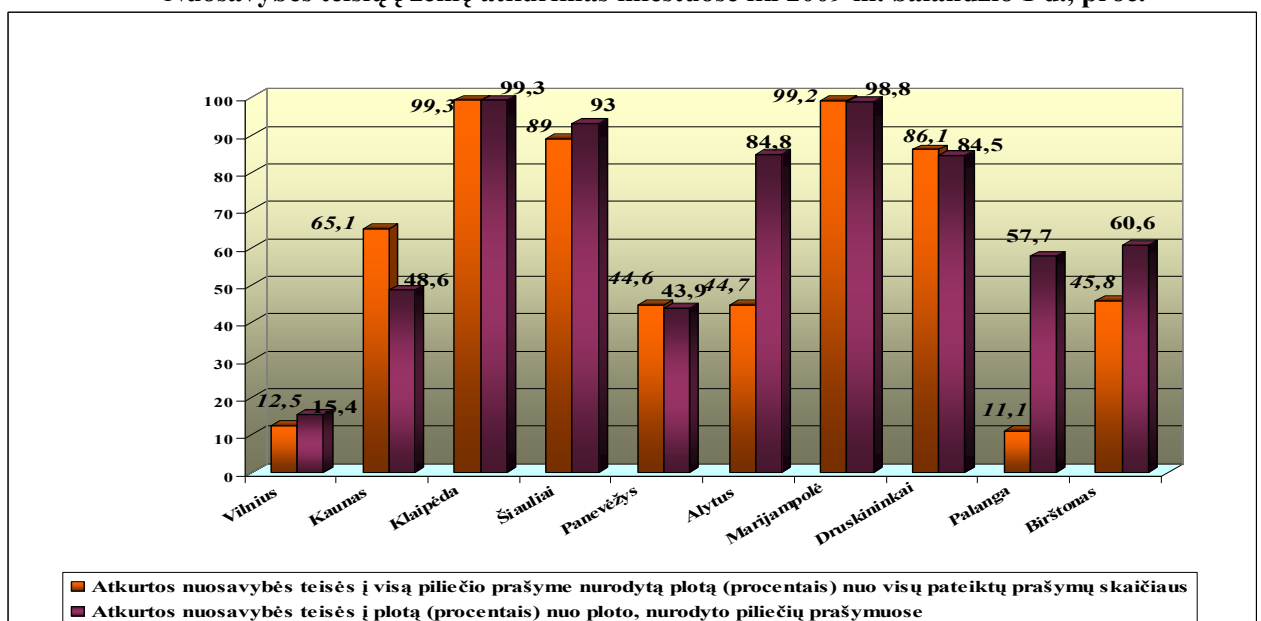
Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2009.

Iki 2009 m. balandžio 1 d. asmeninio ūkio žemę privatizavo 241,6 tūkst. piliečių, su 20,1 tūkst. piliečių sudarytos valstybinės žemės nuomos sutartys. Dar neprivatizuota asmeninio ūkio žemė arba nesudarytos nuomos sutartys su 32 tūkst. piliečių. Privatizuota asmeninio ūkio žemė arba sudarytos valstybinės žemės nuomos sutartys dėl 88,95 proc. naudojamo asmeninio ūkio žemės ploto.

Iki 2009 m. balandžio 1 d. 24,7 tūkst. asmenų, pageidaujančių pirkti 426,9 tūkst. ha žemės, yra pateikę dokumentus, įrodančius, kad turi pirmumo teisę įsigyti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės ar turi teisę į valstybės paramą ją įsigyjant. Iš to skaičiaus juridinių asmenų, pageidaujančių pirkti 46 tūkst. ha žemės, yra 482. Pagal apskričių viršininkų administracijų pateiktus duomenis iš viso kaimo vietovėje yra 454,9 tūkst. ha laisvos valstybinės žemės, iš jos 131 tūkst. ha miško.

Atkurti nuosavybės teises į 42 312 ha žemės miestams iki 1995 m. birželio 1 d. priskirtoje teritorijoje iki 2009 m. balandžio 1 d. pateikti 51 278 piliečių prašymai.

Nuosavybės teisių į žemę atkūrimas miestuose iki 2009 m. balandžio 1 d., proc.

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2009.

Nuosavybės teisės į mieste turėtą žemę atkurtos 33 878 piliečiams į 27 477 ha, t. y. 64,9 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Lieka atkurti nuosavybės teises į 14,8 tūkst. ha žemės miestuose.
